

L'ÚS DE CÈL·LULES MARE PER SUBSTITUIR CÈL·LULES DANYADES DE LA RETINA POT MILLORAR L'AGUDESA VISUAL DELS PACIENTS

Estudis als Estats Units semblen demostrar l'eficàcia d'aquestes noves teràpies, segons s'ha presentat en un congrés internacional de retina clausurat avui al Barcelona

Organitzat per l'Institut de Microcirurgia Ocular, la trobada ha reunit els principals especialistes del món per presentar els últims avenços en aquest camp davant 350 oftalmòlegs

Barcelona, 8 de juny de 2013. / L'ús de cèl·lules mare per al tractament de malalties com la DMAE (Degeneració Macular Associada a l'Edat) o la retinopatia diabètica ha estat un dels avenços que major interès ha aixecat entre els 350 especialistes reunits ahir i avui a Barcelona, en un congrés internacional de retina, organitzat per l'Institut de Microcirurgia Ocular de Barcelona (IMO). El nord-americà Marco Zarbin ha explicat que estudis en fase I en humans ja semblen estar demostrant com l'ús de cèl·lules mare per reemplaçar cèl·lules danyades de la retina millora l'agudesa visual dels pacients. Aquesta teràpia s'aplica en pacients que perden cèl·lules fotoreceptores i / o de l'epiteli pigmentari, un tipus de cèl·lules que no es regeneren, i que són fonamentals per a la visió. El que s'està aconseguint amb les noves teràpies és reemplaçar-les per cèl·lules mare embrionàries o pluripotencials extretes de la pell o d'altres parts de l'ull, que, després de ser alterades, poden desenvolupar la mateixa funció que les cèl·lules retinianes danyades. En aquests moments, aquest tractament s'està aplicant en fase de proves i amb molt bons resultats a pacients amb distròfies retinianes, retinosi pigmentària i DMAE.

Precisament, un altre dels avenços presentats en el congrés ha estat l'aplicació, també en estudi en fase 1, de nous tractaments per a la DMAE, mitjançant la injecció de molècules amb un mecanisme d'actuació diferent al de teràpies anteriors, a les quals substituiran o complementaran. Segons els especialistes reunits a Barcelona, el tractament suposa un important canvi de diana, ja que aquestes noves molècules actuen sobre cèl·lules implicades en la DMAE en què no s'actuava fins ara, "la qual cosa està oferint resultats més efectius".

"Tremolor 10 vegades menor"

Pel que fa a la cirurgia robòtica, l'holandès Marco Mura ha explicat que els nous robots que assisteixen als cirurgians en el camp de l'oftalmologia aconsegueixen un nivell de tremolor 10 vegades menor al de la mà humana, en passar de les 100 micres a les que pot arribar el tremolor manual d'un cirurgià, a les 10 micres de la màquina. Aquests robots s'estan utilitzant ja per canular venes i poder introduir-hi substàncies o fiadors (petits catèters) per obrir trombes. Aquestes màquines actuen de forma semblant a un simulador de vol, ja que el robot reproduceix amb una gran precisió, a l'interior de l'ull, els moviments que el cirurgià realitza des de l'exterior.

L'aplicació d'injeccions intraoculars que alliberen fàrmacs a l'ull durant setmanes o fins i tot mesos ha estat un altre dels temes estrella del Congrés. Segons els especialistes, prop del 60% de pacients tractats amb aquestes teràpies recupera la visió, enfront del 20% que ho feia amb altres tècniques. A més, el tractament evita els riscos associats a la cirurgia, el nombre s'ha reduït gairebé a la meitat en els últims anys.

En aquest sentit, els oftalmòlegs han debatut sobre una nova substància, la microplasmina, que, injectada a l'interior de l'ull, és capaç de separar el vitri de la retina, la qual cosa es pot aplicar de manera preventiva davant l'amenaça de forat macular o per resoldre adherències anòmales, tots ells problemes greus de la retina que fins ara requerien cirurgia. "Amb aquesta nova substància, pendent de comercialització a Europa, és probable que puguem evitar també un gran nombre d'intervencions", segons el Dr Borja Corcóstegui, especialista en retina i director del Congrés.

L'oftalmòleg també ha destacat la sessió de cirurgia en directe que ahir al matí va permetre als assistents seguir de manera gairebé simultània 9 intervencions dutes a terme des de 4 quiròfans de l'IMO. Segons el Dr. Corcóstegui, "en les cirurgies hem abordat casos complexos de despreniment de retina, de pacients amb alta miopia i amb afectació macular o de retinopatia diabètica proliferant, en què hem utilitzat les tècniques més evolucionades que hi ha actualment i que s'apliquen de manera pionera en molt pocs centres del món".